

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordantozta 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyititlér cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Még sok kívánni való van hátra.

M.-Vásárhely, okt. 13. 1871.

I.

Közölve a „Kol. Közlöny“ 162-ik számában az első folyamodású kir. bíróságok és kir. ügyészségek életbeléptetéséhez szükséges előmunkálatok tárgyában kibocsátott igazságügyi miniszteri utasítás főbb pontjait, nem hallgathatjuk el az ezen közlemény által első sorban előidézett kellemes és örövendős benyomást, mert letéve látjuk justitiánk égető szükségé vált reformja nagy művének alapját; de igénytelen reflexionikat sem hallgathatjuk el, melyek ugy ezen utasításra, mint eszmerokonság alapján a reformmú más ágaira is vonatkozólag önkénytelen merülnek föl lelkünkben.

Minden, mi eddig e téren tételt, még csak kezdet; de ezen kezdetben az igazságszolgáltatás objectivitásának elvét látjuk letéve; fölmentve van a bíró patronatust és a municipális befolyások nyűgétől, a függetlenség oly magaslatára van állítva, de oly felelősség alá is helyezve, mely a cultur államokban divó igazságszolgáltatás modern elveinek megfelel.

Ez pedig nagy nyereség, ez alapnak elég, mert viszontagságos multunknál fogva, midőn idegenek, sőt az ősmultban török, tatár önkényileg vagy idegen törvények szabványok szerint itéltek személyünk és vagyonunk fölött természetserű önvédelem szüksége parancsolta az igazságszolgáltatás lehető meghusítására való törekvést; ily nemzeti nagy veszély elvonulása után pedig könnyebben helyreállíthatók levén az intézmény subjectumai, mint az anyagi törvények és törvénykezési rendtartás, — nem csoda, ha a nyomás visszahatást idézett elő és az időszakokunt helyreállított alkotmányos választott bírák iránti bizalom, ismeretség vagy rokonság alapján helylyel, közel a **törvényen kívüli meggyőződés** symthomái is mutatkozni kezdtek: ez pedig egyiránt abnormis állapot, a bírónak csak **törvényszerű meggyőződése** lehet; ugy a nyomás mint a visszahatás egyiránt ellenkezett a társadalom céljával, a justitia föladatával.

Ezen kezdettel t. i. a munkába vett kinevezésekkel ez abnormitáson túl volnánk; de azért e téren még sok kívánni való van hátra.

Mindenek előtt a jogszgyülés megállapodása szerinti közjegyzőségek békehevi intézmények volnának helyre, illetőleg felállítandók, mert: a tervezet szerinti száma a kinevezendő bíráknak, a feldolgozandó anyagok, a perek és peren kívüli teendők sokaságához képest oly aránytalan és csekély, miszerint ezen a pereket egyszerűsítő és kevesítő intézmények t. i. **közjegyzők és békebírák nélkül, az elv, a főczél t. i. gyors és pontos igazságszolgáltatás teljesen megbukott.** A munka és képes erők bármennyire megválasztva és az ekképen kinevezendők bármennyire is jól fizetve legyenek, naponta hat óránál többet hivatalának senki sem szentelhet; ennyi idő pedig, a tervezett személyzettel, mathematicai calculus szerint sem elég arra, hogy a **főczél az elv** megmentve legyenek.

K. F.

Lapszemle.

A „Reform“ a magyar ellenzéknek a 67-iki kiegyezés ellen indított ostromát kárhoztalja. Nem a delegáció a jog, történelem, pénz- s kereskedelmi viszonyok; stratégiai fekvés és száz más érdek köt minket Ausztriához. A delegáció ezen számlának csak látható kifejezése. Ausztria alkotmányválságai bénítólag hatnának hazai érdekeinkre akkor is, ha az ellenzék nem ismert programja végezné a közös viszonyok kezelését. A kiegyezés ellen, mely nem járult a zavarok felidézéséhez, ezeket rosszul használja fegyverül. A csehek, midőn a decemberi alkotmányt felforgatni készülnek, csak is a magyar kiegyezés mellett mennek el kalaplemlve. Az ellenzék az egész monarchiában elszigetelve áll, jó alapot kell tehát keresnie az oppositóra. A bekövetkező bajt csak a nemzetközileg elismert magyar törvény alapján egy szálal megállva, lehet elhárítanunk, nem pedig ha a közös védelem, külképviselet s államadosság viszonyaira újabb propositiókkal lépünk fel.

1877-ben újra kell akudni a quota s más szerződés, de nem a kiegyezés fölött. Ekkor az érdekközösség határa közt összetartással jó sikert vívhatunk ki; ellenben ha belmeghasonlástól tépetünk szét, nem adóztatnak-e meg s vonhatnak könnyebben a foederalismusba? Ez következménye volna akkor a baloldali ellenzékiesség folytatásának. Ha a kiegyezésre támaszkodunk, a mi részünkön a jog; ha ők támadnak, mellettünk levén a jog, győzünk. Ellenben ha a baloldali politikája szerint magunk dobálunk üszköket visszautasíthatjuk-e a támadást? Ne tessünk magukat az ellenzék sámsoni szerepével romok alá.

— A „P. Lloyd“ a lajtántuli dolgokat naponkint kiállhatlanabbnak találja. Az államjogi vitákhoz most

már a miniszterek személyes meghasonlása is járulnak. Nem helyeselheti, hogy a bécsi aulában történt tanulói tüntetés alkalmakor Beust nem távozott. — A Hohenwarth-Schäffle miniszterium ellenszenve a külügyminiszter iránt azonban régebbi. Oly régi az, mint maga az új miniszterium. Igaz ugyan, hogy a külügyminiszternek nincs köze a belügyekhez, mint olyanokhoz, részletesen; de a belügyek összes eredményéről jogosan kívánhat értesítést, mert ennek erkölcsi s anyagi visszahatásától a birodalomra függ a külügyminiszter elméleti vagy gyakorlati politikája; a kiegyezés szerint pedig a két fél miniszteriumának tanácsa is meghallgandó. De ha lajtántul reactionarius, innen pedig liberalis miniszterium ellentétes irányban folya be a külügyekre, ennek vezetése vagy nem parlamentarizmus, vagy abszolút kormányt volna maga után. Ebből következik, hogy a külügyminiszternek minden fontosabb belügyi változásokra a koronát kell figyelmeztetnie; mert vagy karöltve jár a két fél miniszteriumával, vagy nem; — harmadik eset nem képzelhető. Ezt — ugy látszik — Beust nem fogta fel s néhány tanuló torka által elszédítve a náfunk negyed évenkint csaknem előforduló válságokra vár, — hogy lehetővé tegye magát. Beustnak azonban el kell magát határoznia akar-e Hohenwarthtal menni, vagy sem, mely esetben neki kell bucsut vennie. Ha mint hírlík, Eszterházy Mór lenne utódja, a birodalom ugy jár, mint a beteg, kiről elmondják, hogy nyavalyától nem sokára örökre megszabadítatik.

A „P. Napló“-t sem a cseh munkálatok, sem az ezek által előidézett vibratio nem hozták objectivitásból. Mig a cseh alkudozások a cseh uemzet és a korona közt folynak, a magyar országgyűlés sem léphet ki jogköréből. A lapoknak azonban kötelességük a kérdéseket, melyek utóbb országgyűlés elé kerülhetnek, több oldalról megvilágítani. E kötelem teljesítése tudatában figyelmeztet a „Napló“ a cseh munkálatban oly részletekre, melyek a dualismusba ütöknek. A magyar kiegyezést Európa a nemzet békés diadalának, mely az alkotmányos viszonyokat a Lajhán tul is megalapította, tekinté. E körül köztisztelői, szabaddlvü férfiak működtek. A cseh pártvezérek ellenben, kik a népek nagy szövetségét 48-ban is megakadályozták, mint reactionáriusok államjogi elméletekkel az egész monarchiára rá akérják kényszeríteni. A cseh elaboratum nem mondja ki, vajjon a közös ügyek tárgyalását a congressusból választott delegatióra bizza-e? A cseh kiegyezés reményli az egész külpolitika átalakítását s általános rohamot intéz Beust ellen, pedig állami átalakulás alkalmával tényezők, a törvényhozó testületek bizalmát nem bírók vagy gyöngeség vagy elbizakodottságra s így ellencsoportosulásra „bírnak“ ily auspiciumok közt nagy önuralomra van szükségünk.

A „kolozsvári kör.“

Folyó hó 15-én tartotta az idei tisztújító közgyűlését. Az érdeklődés, mely e virágzó társalgó egyletünk iránt városunkban jelentésköz ezuttal oly nagy mérvben nyilvánult, hogy a közgyűlésre egybegyűltek alig tértek el a „kör“ tágas diszterében.

Az elnöki széklet Hajós János, egyleti elnök foglalta el, ki ép oly rövid, mint velős beszéddel nyitotta meg ez újból alakult egylet népes gyűlését.

Hajós után Mátrai Ernő, titkárjegyző olvasta fel jelentését. Ennek elején történeti visszajáratást vetett a magyarországi kaszinók keletkezésére. Az 1825-ki pozsonyi országgyűlésen alakult klubra; a bölöni Farkas Sándor, gr. Béli Ferencz, gr. Kendeffy Ádám által alapított kolozsvári kaszinóra; a hatásra, melyet Széchenyi politikája a kaszinók által Magyarországra gyakorolt.

Ezekután a feladatot vázolta, melynek elérése a mai viszonyaink közt kaszinóink betöltendők, s melynek helyes felfogása adott a „K. Kör“-nek létet. Majd a „K. Kör“ mult évi életének egyes mozzanatait sorolta fel. A szakosztályok megalakultát, melyek közül a helyi érdekeké Kővári László elnöklete alatt több ízben ülésezett. Felemlíté, hogy a „Kör“ 64 lapot s folyóiratot járatott, könyvtárát egy év alatt megtízszerezte stb.

A titkári bessenád után Dr. Hintz György, mint a számvizsgáló bizottság elnöke a „Kör“ kedvező vagyoni állapotáról tett jelentést, közeljelenések közt emelvén ki, Dr. Szöcs Emil visszalépő háznagynak, az egylet körül szerzett buzgó munkásságát.

Ezután a tisztviselők és bizottsági tagok választására tért át a gyűlés. Elnök Hajós János lett 84 szavazattal (ellenszavazat volt 2); alelnök Sáni László 84 szavazattal (ellenszavazat volt 2); titkárjegyző Mátrai Ernő 81 szavazattal (ellenszavazat volt 3); háznagy Krizik Sándor 56 szavazattal, Dr. Kolozsvári Sándor 27 ellenszavazatával szemben; ügyvéd Szacsvai Dénes 44 szavazattal (Bokros Elek 40 ellenszavazatával szemben).

Választmányi tagok: Dr. Csiki Viktor 78, Szabó Károly 75, K. Papp Miklós 70, Dr. Szöcs Emil 69, Szász Béla (szerkesztő) 65 ifj. Hintz György 64, Balogh György 40, Keserü Mózes 36 szavazattal.

Elnök a szavazat ez eredményét kihirdetvén, az ülést 7 órakor eljenzések közt berekeszté. (X.)

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgőnye.

Érkezett fél 3-ór.

Háromszéken Tisza Lajos 3250 szavazat közül 2035-elb. Szentkereszti Zs. 1027 szavazott ellenében — tehát 1008 szöbbséggel országgyűlési képviselővé megválasztott.

Zágráb. Starcevicz Antal és Matasics szerkesztő éjjel befogattak. A „Hervatska“ szerkesztősége lepecsételtetett. Az ogulini és szluini ezredek területén rögtönbírószág hirdettetett ki.

Bécs. Az „Ab. Presse“ szerint Beust beadta lemondását s a londoni követséget kérte. Hohenwarth erősebben áll mint valaha. Az egész közös miniszterium remonstrált a cseh pactum ellen.

A cseh lapok Bécs ostromállapotba helyezését követelék. A „Politik“ álcázott communistáknak, gaffczkóknak nevezi az alsó-ausztriai követeket.

Flórencz. A hadügyminiszteriumban rendkívüli készülődés, rosz híreket kaptak Franciaországból. Egy idő óta sok francia tábornoki tiszt mozog Nizza és Savoyában, vizsgálják az Alpesek szorosait.

Bécs népeisége s a tanulók nagy ovatót készítenek az alsó-ausztriai Landtag zárulése alkalmából, helyeselvén az országgyűlés magatartását.

Legújabb táviratok.

Bécs, oct. 14. Ö Folsége ma ide érkezett; délben hosszabb kihallgatáson fogadta Hohenwarth grófot, és később Beust grófot. Délután a szász koronaherceg (tisztelőre udvari ebéd volt. — Azon hir, hogy a tanulók demonstrálni akarnának, nyugtalanító, irányzatos koholmányok nyilvánítatik. A börze szilárdan tartja magát; az árfolyamok emelkednek.

A császár Beustot a legbarátságosabban fogadta; egy óra hosszat értekezett vele, mire közvetlenül a császári ház tagjai értekezésre gyűltek össze. A császár délelőtt Hohenwartot és Beustot is fogadta. Közvetlen eldöntés nem várható. A hatásvadászó hírek ellenébe ovakodásra intetik mindenki. Beust gróf ma hivatalos volt az udvari ebédre, melyen a szász koronaherceg is részt vett.

Berlin, oct. 14. A „Kr. Ztg.“ írja: Diplomatiái és udvari körökben az ausztriai császárnak e hóban Berlinbe teendő utjáról misem tudnak.

Páris, oct. 14. A nemzetgyűlés állandó bizománya azoz kérdést fogja tárgyalni, ha vajjon a Bourbon és Orleans hercegek visszatérését megengedő törvény alkalmazható-e a Bonapartékra is? Hir szerint Picard francia követet fogna kinevezetni Olaszországba.

London, oct. 14. A királynő már felüldült betegségből.

Bécs, oct. 14. A „Wanderer“ a békeszerető polgárságra hivatkozik és felszólítja azt, hogy a szenvedélyesen felizagott pártok közt közvetítőké lépjen fel.

A „Wiener Apb.“ a zágrábi főhadiparancsnokságnak a közös hadügyminiszterhez intézett és e hó 13-án este kelt táviratát közli, mely szerint a már jelentett események megerősítettek, s továbbá jelentetik, hogy eddig 63 felkelő, 194 fegyver és a ruházatnak egy nagy része került kézre; a vizsgálat megkezdett.

A „W. Apb.“ mondja továbbá: A hadsereg semmi irányban sem fog a politikai elhatározások által — minökre a cseh elaboratum törekszik — érinteni. A hadsereg jelessége és egysége nem attól függ, ha vajjon a hadsereg érdekeiől távolálló ügyek a reichsrathban vagy a tartománygyűlésben intézettek-e el; a hadsereg erejét az abban uralkodó szellem feltételezi; ezt pedig a népek eléguütsége teremti, melyek a hadseregben lelik képviseltetésüket.

Prága, oct. 13. Cseh körökben hírlík, hogy egy Hohenwarthoz intézett legf. kézirat a reichsrathnak f. hó 28-ára leendő egybehívását hagyja meg.

Zágráb, oct. 13. A hivatalos „Narodni Listy“ constatalja, hogy az ogulini zendület csakugyan a Starceviczpárt idézte elő s hogy a főczinkosok föbelövetek. A nemzeti párt távol tartotta magát a zavargásoktól. Nem Dr. Starcevicz, de egy névrokona sebesült meg.

Konstantinápoly, oct. 12. Császári parancs szerint ezental a miniszterek mellé keresztény államtitkárok fognak kineveztetni. Már is neveztetett ki a kereskedelmi miniszteriumba egy görög, a közlekedésibe egy bolgár és a külügyébe egy örmény. E rendelkezés nagy meglepéddel fogadtatott.

A cseh kiegyezési javaslat.

(Vége.)

XII. Tekintettel a X. cz.-ben elismert szükségletre, a cseh királyság kész a magyar koronához nem tartozó királyságok- és országokkal egységre lépni oly czézből, hogy — a mennyiben szabad egyezkedés után nem tétetik más intézkedés — a cseh királyságot a IX. t. cz. értelmében megillető törvényhozás, a megelőző cikkben említett ügyekben a landtagok által választandó delegatusokból álló congressusra ruháztatassék.

XIII. A cseh királyság beleegyezik továbbá, hogy a megelőző cikkben jelölt feltételek alatt a 11-ik cz.-ben előszámlált ügyek igazgatása egy miniszteriumra bízassék, mely az ezreke kijelölt szakminiszterekből, az udvari kancellárokból, esetleg ezek mellé koordinált tartományi miniszterekből áll a szavazat arány megtartása mellett.

Ily állásban, mint a kormány tagja, a királyi cseh udvari kancellár, az őt, mint ilyent illető felelősség mellett, köteles a delegatusok congressusán behozott törvényeket végrehajtani, a mennyiben e tekintetben az allatta álló közegek közreműködése terjed.

A tartományi törvényhozáshoz tartozó ügyek legfőbb igazgatása a cseh korona tartományban a kir. cseh udvari kancellárt illeti, őt egyedül illeti egyersmind ezen összes ügyek iránt a miniszteri felelősség.

XIV. A cseh királyság a XI. b. c. cz. szerint a delegatusok congressusa által előirányzott az e cikkben előszámlált ügyek szükségletének fedezésére, hová a nem magyar királyságok és tartományok szükséglete is számítottak, egy százalék quotával járul.

Hasonló módon fog megállapítani a cseh királyság által az általános államadosság szükségletének fedezésére fizetendő quota is.

A tartományi jövedelmekből mindenek előtt a quóták fizetendők tizenkét havi részletekben.

A quóták előteremtésének módozatai a tartományi legislatio határozatától tétetnek függővé.

XV. A kormány közbenjárása folytán a landtag deputatiója más királyságok és tartományok küldöttségivel az iránt fog tárgyalásokba bocsátkozni, hogy

a) megelőző cikkben említett quótákat eszközölje, és

b) megállapítsa, ha vajjon a közös kezelés alatt álló közvetett adók összege egészen levonandó-e közös költségéből, vagy csak az annak leütése után fennmaradó fedezetlen összeg osztassék-e fel quóták szerint.

A quóták eszközése aként történik, hogy azok az 1873. évi pénzügyi kezelésnél érvényesítettek és az eszközölt quóták a Magyarországgal kötött és a közös ügyekre vonatkozó egységesség lejártáig, az az 1877. december utolsó napjáig fognak érvényben lenni.

Az 1872. pénzügyi évre a pénzügyi hatóságok által azon összegek adatnak a tartományi kormány rendelkezésére, melyek az ezen évi előirányzat szerint a tartományi kormányzatba átmenő ügyekre pro rata temporis esnek.

A mennyiben a küldöttségek nem tudnának a quóták fölött megállapodásra jutni, azon részt, de mindig csak a legközelebbi évre nézve, melylyel az egyes tartományoknak a közös költségek fedezéséhez járulniuk kell, a császár állapítja meg a senatus meghallgatása és e megállapodás létrejöttéig az összeg a közös kezelés alatt levő közvetett adóknál az összes szükségletből levonatik.

XVII. Hogy az egyes királyságok- és tartományokkal való érintkezésekben minden tekintetben igazságos legyen, kész továbbá a cseh királyság a honfűsitásra, utlevél ügyre, népszámlálásra, akademiái méltóságok s nyilvános tanintézetek bizonyítványainak elismerésére, végül a közös ügyek tárgyalásának alakját illető törvényhozássra vonatkozólag a többi királyságok és országokkal megállapodásra jutni.

E czézből a landtagok küldöttségei jönnek össze, melyek ez ügyek tárgyalásának módozatait fogják megállapítani.

XVII. E tekintettől vezettelve, a cseh királyság kész beleegyezést adni, miszerint, bizonyos; az egyes képviselő testületek általi tárgyalásra kevésbé alkalmas ügyek elintézésére, egy független testület, senatus alakíttassék.

E senatusban, mely részint örökös, részint és pedig fele részben oly tagokból fogna állani, melyek a landtagok hármás jelöltsége folytán ő felsége által élet-hossziglan neveztetnek ki, az egyes királyságok és országoknak jelentőségük aránya szerint kellene képviseltetniök és e testület tekintélyének csak emelésére fogna szolgálni, ha abban a császári ház hercegei, érsekek és hercegi rangu püspökök helyet foglalnának.

E testület hatáskörének tárgyai gyanánt elismeretnek.

1. Oly államszerződés megvizsgálása és elfogadása, melyek a birodalmat vagy annak egyes részeit terhelik, vagy annak határ változtatásait vonnák magok után vagy az egyes állam polgárokra terhetek rónának.

2. Oly ügyek tárgyalása, melyek az egyes tartományok egymásközi kötelmei és viszonyaira vonatkoznak és az azokból támadható vitálos kérdések eldöntése, mihelyt az illető tartományok valamelyike eldöntést sürget, 3. Esetről esetre illetékeségi viták eldöntése, melyek a delegatusok congressusára és a landtagok között felmerülne, a delegatusok congressusára bizott ügyekről szóló alaptörvény értelmében.

4. Oly indítványok feletti tanácskozás és határozathozatal, melyek a delegatusok congressusához utasított ügyekről szóló alapezikekelyek megváltoztatására vonatkoznak, származnak azok akár saját initiatívájából akár a landtagok, akár a kormány részéről.

5. A XV. cz kben felhozott esetekben a pénzüszkéséglet fedezésére a tartományok által fizetendő rész jóváhagyása.

6. Itélőházak a miniszteri rád aláhelyezés eseteiben, törvényesítések miatt a deleg. s congressushoz utasított ügyekben; végre

7. Jövahagyó nyilatkozat a XI. cz.-ben elősorolt ügyekben esetről esetre, valahányszor ő felsége jóváhagyást kíván.

A cseh királyság közjogi állását vagy a cseh koronát illető minden ügyekben a cseh landtag bejegyzése tartatik fenn.

XVIII. A cseh királyságnak országos alapörvényét képező ezen alapcikkelyek megváltoztatásai csak a cseh királyság landtagja által eszközölhetők és ha ez irányba, vagy ezen alapcikkelyek keresztül vitelénél más királyságok és országokkal követségi tárgyalásoknak kell létrejönniök, a cseh királyság saját landtagja által közvetlenül választott deputatit által fog képviselteni.

Az erdélyi muzeum részére 1871. szeptember havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: A müncheni kir. tud. akadémiától, Sitzungsberichte. 1871. 3-tes Heft. — B. Mednyánszky selmezi főbányagróftól, A selmezi m. k. bányász és erdész akadémia évszázados emlékkönyve. Selmez. 1871. — Török János orsz. levéltárnoktól, 5 köt. könyv. — Mátyás Ernőtől, A kolozsvári egyetem. Kolozsvár 1871. — Hampel Józseftől, A szabolicsmegei muzeum. Pest. 1871. — A gy.-fejérvári r. c. nagy gymnasiumtól, Értésítvény 1871-re. — A csik-somlyai r. cath. állagymnasiumtól, Tudositvány 1871-re. — A brassói gör. kel. nagy gymnasiumtól, Programma p^o an. schol. 1871. — Gött János és Henrik brassai nyomdájától, 5 nyomtatvány. — Réthi Lipót aradi nyomdájától, 4 nyomtatvány. — Hodor Károlytól, Pótlékjegyzetek Nagy Irán-M. orsz. családai XIII-ik kötetéhez. (Kézirat.)

II. Régiségek és emlékek: Özv. Baranyai Sándorné II. Rákóczy Ferencz arcképét és 1 Átulla pénzt. — Bakó Károly földbírt. Galliciából 5 ez. pénz. — Szász Árpád r. c. papnövevények 11 r. p. — Bakosi Károly 1 ez. p. — Szilágyi Béla 1 réz kep Világosról. — Buna Sándor Krizbány 1 régi vaskard a hévíz erdőből. — A selmezi bányász akad. 1 bronz érem. — Vásárlás 5 ez. p.

III. Természeti tárgyak: 1 Sylvia hypoleis ♀ 2 Anthus arboreus ♂ ♀ — 1 Muscicapa parva ♀ veresbegyű zenér. 1 Sylvia rubecula ♂ veresbegyű zenér. 2 Sylvia phoenicurus ♂ ♀ kerti veres fark. — 1 Anthus Richardi? ♂ (uj példány.) — 1 Fringa pugnax Bajnok bibicz. — 1 Regulus crocephala ♀ Füge madár. — 1 Turclus musicus éneklő rigó.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, október 16.

— A pesti m. jogász gyűlés állandó bizottsága october 15-én tartá alakító ülését. Elnökké választott Horváth Boldizsár, alelnüké Hoffman Pál, titkárá Zsigmond Vilmos, pénztárnokká Morlin Ede. Ezután a titkár

bemutató a multévi pénzüszkéséről szóló jelentést. Eszerint a pénztári készlet jelenleg 2900 frt. mely ellenében azonban mintegy 1900 frt. követelt áll bekönyvezve s így a pénztári maradvány 1000 ftot fog kienni.

— A földművelés-, ipar- és kereskedelmi magyar királyi miniszter a kolozs-monostori királyi gazdasági tanintézethez a gazdaság kezelőjévé s egyúttal a mezőgazdaság gyakorlati tanárává Walter Lajos ideiglenes tanárt véglegesen kinevezte.

— Ft. Haynald Lajos kalocsai érsek ur ő exellenciájára a kalocsai árvák-alapja javára tízezer (10,000) osztr. ért. forintnyi összeget kegyesen adományozni méltóztatott.

— Vailati vasárnapi hangversenyt válogatott és nagy közönség látogatta. Egy hamar Kolozsvárnak alig lesz alkalma ily művelhez jutni. A világtalan maestró mandolinján, s egy huru gitárján ismét remekelt s Raczek-Ruzicskáné asszony virtuoz hegedű játékával versenyzett a hallgatók elbájoslásában. Egyúttal Vikol Póli k. a. szép énekében is gyönyörködhetünk. Olyan hangverseny volt ez, mely bármelyik főváros közönségét, műértőt kielégíthette volna.

— Csokonai-Enlénny, szerkeszti és kiadja Hamar László Debreczenbea 1871. A diszesen Kiállított könyv a Csokonai szobor leleplezése alkalmából készült s nehány költő életére vonatkozó közleményt tartalmaz. Ára 90 kr.

— Fényes esküvő. Folyó hó 10-én 11 órakor délelőtt az ischli főtemplomban, Ő Felségök a király és királyné jelenlétében, Rudolf koronaherceg és Gizela főhercegnő, Ferencz Károly és Zsófia főhercegnő jelenlétében tartotta Walterskirchen báró, württembergi rendkívüli követ esküvőjét Hunyady grófnő, Ő Felsége a királyné udvarhölgyével.

— D.-Szt.-Mártonból írják nekünk, hogy Küüllőmegeyében a szüret október 25-én kezdődik.

— A magyarkirályság Alkotmány története a szathmári békekötésig az olvasó közönség számára írta Ladányi Gedeon a hely. hitv. debreczeni főiskolában történelem tanára. III. Füzet. Debreczen, kiadja ifj. Bsáthy Károly 1871. Két kötet ára 6 ft. o. é.

— Talált régiségek. Haynald Lajos érsek kalocsai székháza padlásán, egy zugolyban, portól ellepve négy lóra való pompás művészeti, rococo izlésben készült ezüstölt szerszámot találtak, melylyel 1792-ben I. Ferencz császár király koronázásakor az akkori kalocsai érsek lovai voltak a koronázási menet alkalmával feldíszítve. Haynald érsek e nagybecsű és értékű régiséget a nemzeti muzeumnak ajándékozta.

— A párisi pénzverésben 9-én egy aranyérem veretett, melyet Leon Soy Páris adományául fog Londonak átnyújtani ama segélyezés emlékére, melyben London Párist az ostrom után részesíté.

— Fogadás. Egy berlini munkás arra fogadott egy másik társával, hogy őt a ház harmadik emeletére a kijáratig végezt felállított álványokon felviszi. Midőn szerencsésen felérte így kiállott a vesztés fél: nyertél, de még a második emeletnél reményem volt, hogy fogadásodat elveszted (azaz, hogy őt onnan elejti.)

— A két oroszán, melyek egymást farkokig felvacsorálták, párra talált a londoni állatkertben. Mint szokásos ott, azon ketreczbe, hol több Boa Constrictor s egyéb óriás kigyók őriztettek, egy tengeri nyul dobott be. Egyszerre csak észreveszik a nézők, hogy egy óriás-kigyó nemcsak a nyulat, hanem egy Boát is lenyelt. Az elnyelt állat farkából csak mintegy 3—4 hüvelyk függött még ki az elnyelt szörnnyeteg szájából, midőn az őt a ketreczbe ugrott s a kigyót nyakon fogva lehetségessé tette a Boa-Jónásnak, hogy a falánk kigyó hasából kímászhatótt. A tudósok azon nézetlen vannak, hogy e ritka barátsági nyilatkozatnak a tengeri nyul volt okozója. A Boa Constrictor mely mintegy 6 láb hosszú volt beharapva a tengeri nyulba, azt rágó szerei szervezete miatt el nem ereszhette, midőn a 11 láb hosszú óriás kigyó szintén azon peccenyére kapott étvágyat, és így kollegáját is nyelte azzal. Az elnyeltlen semmi sérülés sem esett, s midőn az őt a kiszabadítási műtétet ügyesen végrehajtotta, a halál torkából megmentett Boa a bünbáno kigyó oldala mellé mászott s azóta, mint a londoni lapok regisztrálják, a legnagyobb egyetértésben élnek egymás mellett.

(Necrológ.) Csömöri gróf Zay Károlyné, született Karancs-Berényi gróf Berényi Luiza saját és Csömöri gróf Zay Lajos, cs. kir. arany-kulcos és kapitány, a Lipót és szász Henrik rend lovagja, valamint neje született gr. Kolowrat-Krakovszky Mária, palota hölgy, Csömöri gróf Zay Albert, neje és gyermekei gr. Zay Emilia, Miklós, László, Imre és Luiza, továbbá gr. Zay Ferencz, cs. k. arany-kulcos, gr. Zay Eleonora és férje gr. Gravenitz Károly Victor, cs. k. ezredes, nem különben gr. Zay György nevében szomorodott szívvel jelenti forrón szeretett férjének Csömöri gróf Zay Károlynak, Zay-Ugróc örökös urának, cs. kir. aranykulcosnak, illetőleg apjuknak, nagyapjuknak és ipának f. hó 8-án Bucsányban reggeli 3 órakor, rövid szenvedés után, éltének 75-ik évében történt gyászos kimulát. — A boldogultnak hült tetemei f. hó 10-én délutáni 2 órakor a Bucsányi családi srblotban az ágostai evangélika hitfelekezet szertartása szerint fognak örök nyugalomra letétni. Bucsány, 1871. évi oct. 8-án.

(—) Nemzeti színház. „Laury kisasszony, vagy a váltalak között.“ Dráma 5 felv., Mosingtól, előadott először oct. 14-én. A két első felvonás képes érdekelt felkeltetni, de ha általánosan akarunk róla szólni, nyíltan kimondhatjuk, hogy abban a drámai anyag alakítása csak is a néző idegeire számított, keresett hatásban áll. A darab meséjének rövid vázlatja ez: Delphin Laury kisasszony, egy régi, tekintélyes, de elszegényedett grófi család egyetlen leánya, ki már gyermekkorában a Laury-család idősb tagjával, a hatalmas és gazdag Villamar Alfonz herceggel jegyeztetett el. A bekövetkezett zilált pénzügyi viszonyon csak is e tervbe vett házasság megkötése által lehetett segíteni, s hogy pedig e szándok annál kivethetőbb legyen, Rolandot, a gróf háziorvosát (ki iránt Delphin gyöngéd hajlammal viseltetett) meggyalázva, el kelle üzni a háztól. A meggya-

lázást Flourilles lovag kísérté meg — s midőn az orvos a rajta elkövetett sértésekért a lovagtól elégteltelt kíván — megjelen Val Laury Bertránd s az orvost hűtelen szolgaként kiutasítja házából. E jelenet után Rolandnak el kelle hagyni e házat, s lemondani, hogy Delphinnek nyugalmat biztosíthasson. E tableauszerű befejezés után, a második felvonásban látjuk Delphin mostoháját, a reábeszélés különböző színeivel festve azon szabadságot, melyhez a Villamarral kötendő házasság által fog jutni. Delphin, e esábitó kigyó köréből, s az atyai háztól, hól legkedvesebb emlékei semmisültek meg, szabadulni kíván — s a férjhezmenetelre elhatározza magát. Eltávózása előtt alkalmat nyújt Rolandnak ez életben még egyszeri találkozáásra, de ez összejövétel elárultatván, az orvosnak egy, az ablakalatti mélységbe való ugrásával végződik. A szerencsétlen Roland összezuza magát, de a ház egyik szolgája által megmentetik. A harmadik felvonásban megjelen Renau az említett szolgál, hogy az elfedett titok- és fáradságtól bérét követelje. A szerencsétlen grófné, hogy e követeltől szabaduljon, kétségbeesésében minden pénzt, sőt még családi ékszerit is átadja, ekkor lép elő Villamar marquis, hogy ez általa kihallgatott párbeszédét félbeszakítsa. Így jut a titok a kegyetlen herceg birtokába. Az utolsó két felvonás Villamar herceg várában történik, hova a szerencsétlen Roland is a herceg parancsa következtében elhurcoltatott. It e bizonyodalm gyors megoldását, indokolatlan áldozatok hozatalával igyekszik a szerző elérni. Egy lövés tudunkra adja, hogy Renau megszűnt élni, s egy második lövés pedig azt, hogy Roland is megöletett. Armigny a nemes szívű marquis, Holand megbeszélendő Villamart amerikai párbajra kényszerítik. A fekete papirt ez utóbbi huzza, ismét egy lövés — s Villamar is megszűnt élni. Delphin férjének haláláról értesülvén, a kolostor fátyolát akarja felvenni, de a marquis kérésére e fátyol felvetelére, egy évi időhaladékot igér. A két első felvonás, a mind említett elégé képes figyelmünket lekötöni, de már a 3 felvonás nélkülözi a drámai fokozatot, s a valószínűségek egész láncolata bágyadtá teszi mind a szereplő alakokat, mind a néző közönséget. A közreműködők közül kiemeljük Boér Emma kisasszonyt, kinek jól sikerültek azon jelenetei, hol a meleg szeretet hangját tolmácsolá, s ha jövőben meggyerő alakja mellett több figyelemmel lesz mozdulatjaira, s az érzelme kifejezését nem fogja a fejnek szintelen hátrahajlásában keresni, ugy sikerültebb képét lesz képes előnkbe állítani. A többi szereplők u. m. Kovács Gyula (Villamar) Mátrai (Roland) kielégítettek.

Kedden, okt. 17-én az antispirtusza „Bosco E. előadása.“

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Oct. 13-ról: 5% Metalliques 56.80. 5% Nemzeti kölcsön 67.—. 1860-diki államkölcsön 94.25. Bankrészevények 761. Hitelrészevények 282.50. London 118. 75. Ezüst 117.75. Cs. kir. arany 5.69. Napoleondor 9.43. 5/10.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.—. Temesi 78.—. Erdélyi 74.—. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

I. Beküldetett. 21 Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból. Egy betegség sem képes a delicat Revalesciére du Barry-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyholyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengegéget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vertolulást, fülzugást, émelegést és hányást, még a terhesség

alatt is, hügyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt köszvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak. Elismervény sz. 57,942.

Glainach, Julius 14. 1867. Borzasztó gyomor- és idegbajomban, Isten után egyedül az ön Revalesciére-jének köszönhetem életemet. G o d e z J á n o s, a glainai plébánia provisor.

U. p. Unterbergen, Klagenfurt mellett. Elismervény sz. 62,914. Weskau, september 14. 1868.

Miután idült aranyér, májbetegségek és dugulás ellen évek óta minden lehető orvosi segélyt siker nélkül

használtam, kétségbeesésemben azon Revalesciére-jéhez veték menedéket. Nem tudom a jó Istennek és önnök eléggé köszönni ezen becses természeti ajándékot, a mely reám nézve kiszámíthatlan jótékonyaságot volt.

Steinmann Ferencz. Táplálébb lévő a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknek 50-szer behozza árát gyógyszeresekkel szemben.

1/2 fontos bádóg szelenczkében 1 ft. 50 kr. 1 1/2 2 ft. 50 kr., 2 1/2 4 ft. 50 kr., 5 1/2 10 ft., 12 1/2 20 ft., 24 1/2 36 ft.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 eszészére 1 ft. 50 kr. 24 eszészére 2 ft. 50 kr.

48 eszészére 4 ft. 50 kr. poralakban 120 eszészére 10 ft. 288 eszészére 20 ft. 576 eszészére 36 ft.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulak József fűszerkereskedésében, Pesten Törökútnál, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárrt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknel; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Hirdetmény. A folyó év november hava 1-ső napjától a jövő 1872-ik év október hava utolsó napjáig a helybeli katonai laktanyák számára a város által tűzifa pótlékban mintegy 85 rövid öl tűzifa, továbbá mintegy 13 mázsa világítási olaj, és mintegy 3000 tiz fontos részlet sűrű szalma lévő adandó, ezen kellekek beszolgáltatására nézve folyó évi október hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor a városház 4-ik számú termében árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók a felkiáltási összeg 10%-nek bántat pénzüli letétele mellett megjelenni felhívának. Bővebben értesülhetni az illető tanácsai előadónál, a tanácsház 10-ik számú irodás szobájában. Szabad. kir. Kolozsvár város közigazgatási tanácsától, október 6-án 1871.

Galéne-befőcskendezés. Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden hügyeső-kifolyást, ugy most keletkezőt, valamint kifejtett és egészen idültet. Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára: Maager Vilmos, Bécs, Bäckerstrasse 12. sz. Egy üveg ára használati utasítás mellett 3 ft. 70 kr. Kapható Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál. (167) 22—24

Fájdalom nélkül, befecskendések nélkül, belsőleg használandó gyógyszerek nélkül, a melyek különben is előbb-utóbb megtámadnának ily esetekben az emésztő szerveket, továbbá utóbetegségek s a nélkül, hogy a foglalkozásban az ember háborítatnék, gyógyít Dr. HARTMANN, a bécsi gyógyászati egyetem tagja, Bécs, Stubenbastei Nro. 14, számtalan esetben legjobbnak bizonyult mód szerint gyökeresen és gyorsan hűdöső folyásokat, ujan támadtakat és igen régieket is. E természetes, tekintélyes által jelesnek ismert gyógy mód szerint szemérmes betegek is gyógyulást nyerhetnek, mert csak igen röviden szerkesztett jelentéseikben nevük elhallgatásával csupán bizonyos jelvényt használhatnak. Csak díjazott levelekre fog posta fordultával válasz adatni. 5 ft. o. é. beküldése mellett a gyógyszer használati utasítással együtt posta fordultával megküldetik. Epen egy gyógyítottanak metszés nélkül, tehát fájdalomtalan s elferdítő sebhelyek visszahagyása nélkül mindenféle daganatok, görvölvények és bújasenyvek. Más betegségeket is, mint fehér folyás, magtalanság, sápkór, pollutiók, nemigyengeségek és titkos betegségek sat. gyógyítok levélbelileg a legujabb tapasztalatok és buvárlatok szerint. 7—30 (232)

Liebig Kumys kivonata (vegtyanilag készült sivatagtej.) gyógyászati tekintélyek elismerése szerint gyorsabban és biztonságban gyógyít, mint minden, eddig a gyógyászatban használt szer: tüdővészt (meg előhaladt állapotában is), gumót, gyomor- és bél-hurutot, légszó-hurutot, vérhiányt tartós betegségek és sok higany élvezete következtében, súlyt, méhgörcsöt és testi gyengeséget. Palackok száma pakolással együtt 1 ft. o. é. Megrendelésekhez az összeg melléklendő, mert utánvét nem fogadható el. Legalább 4 palackot tartó ládákban kapható Liebig sivatagteje (Kumys) főraktára által Berlin, Gneisenaustrasse 7 a. Jegyzet. Betegek, a kiknél minden használt szer sikertelen maradt, sziveskedjenek a fennebbi készítménnyel bizalmasan egy utolsó kísérletet tenni. Rópiatok ingyen — és bérmentesen. (231)

Szauter és Bokor Hármas tankönyveit úgy magyar mint német kiadásban 25% jutalékkal s bérmentve szállítja fordulópostával Ramazetter Károly Pécssett. 2—3 (298) Szauter u. Bokor Die Realien in der Volksschule versendet mit Wendung der Post bei 25% Rabatt franco C. Ramazetter in Fünfkirchen.

Müller Kelemen híres családi varrógépeit a Singer-rendszer szerint, valamint Wheeler és Wilson, Howe, Grover és Baker-kézi varrógépeket, kötőgépeket, tűket, selymet és szérnát a legjutányosabb árban ajánlja Scherz Rudolf varró- és kötőgép-fűzlete 21. Opernring 21. Bécsben. (226)

Tanár dr. Lapière befecskendése 3 nap alatt gyógyít minden hűdöső-kifolyást, valamint fehér folyást nőknél, még üdült állapotban is. Egy palack ára használati utasítással 1 taller 20 ez. garas. Az összeg beküldése mellett, szigorú titoktartás alatt kapható Witt A. által Berlin, Lindenstrasse 18. Százakot gyógyított. (256)